

СТЕЙТОВІ ВІЙСКА СТРІЛЯЮТЬ НА СТРАЙКАРІВ У МЕНВІЛІ

МІНВІЛІ, Рода Айленд, 31. серпня. — Стейтлові війська віддали кілька революверів салва до громади страйкарів і їх симпатиків, яка числила близько дві тисячі людей, і яка, як кажуть жовніри, пробувала взяти штурмом міст, ведучи до фабрики. Кілька осіб віднесло рани від пострілів.

Міст веде через ріку Блекстоун з Ел Сквер до фабрики. Бійка почалася перед 9. годинною раню, коли жовніри віддали перший вистріл з революверів до страйкарів, які наповнили сквер. Жовніри бачили, як один мушкетер, пошлішений кулею в раму, відійшов до недалекої крамниці. Страйкарі відважували жовнірам, обкидаючи їх камінням, але вони брли з купів, зложеної коло мосту.

Коло години 9. мінут 40 війська віддали другу салву. Межи ними одна куля пошліла одного хлопчину в ногу. Війська кидали тепі сльозні бомби.

Мекі покалічених подіють: 16-літнього Михайла Мамака з Менвіла й Джана Риманського з Камберленда.

НЕБУВАЛИЙ КОНЕЦЬ РОЗБИВАЛЬЩОГО НАПАДУ

НЮ ЙОРК, 31. серпня. — На пампу Сент і Джана Мартіна, з Бронксу напад підчас проходження в парку мало-літній розбізнак. З револювером у руці розбізнак примусив дівчину віддат собі торбочку, в якій були 4 долари, та бранзолітку. Зрабувавши, однак, розбізнак погнався на дівчину, і, виділо вражений її красою, віддав її все зрабоване зі словами: «Сподіююсь стрінути вас другий раз, але вже серед кращих умов». Та він не спішився зникнути чим скорше з місця нападу, і поліція, покликана нападеними телефонічно, його легко пімала. Його задержано без кавці на суд.

ЗАРІЗАВ ДИТИНУ НА ЖЕРТВУ БОГОВИ

Бідний робітник, Антін Лопез Мало, із села Сантандер, Еспанія, перейшов на адрентизм. Він, щоби прилободити себе Богови, постив і бичував себе та свою дитину, а кінці виконав це одно: Своєю 20-місячною дочкою зарізав ножем і хотів її спалити на жертву Богів, як це саме думав зробити Авраам. Його арештовано.

АРЕШТ ЗАМІСЦЬ КУЛЬПАРКОВА

Не перший раз повторється у Львові трагікомедія, якої сажко жертвою впав божевільний Мехель Хараб. Його не хотіли прийняти в шпиталі, в Кульпаркові нема місця; отже лісали його до півдня. Дотичні органи міркують собі новіро: так, можуть людє у звичайні ставати недужими та божевільними, чому-ж би не можна там держати недужих і божевільних?

ВЕЛИКЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ НА АЗОРСЬКИХ ОСТРОВАХ

ЛІСБОНА, Португалія, 31. серпня. — Землетрясення, яке навістило азорський архипелаг, нанесло найбільшу шкоду мешканцям острова Файяль. Місто Горта, яке лежить на тім острові, уяляло цілковитому знищенню. Точних подробиць що до катастрофи ще нема. Нарештують, вже тепер кілька сот ранених, а около 50 убитих. Португальське правительство вислало сейчас поміч. А американський уряд вислав вирази співчуття та дав поручення своєму Червоному Хрестові, щоби поспіша з допомогою.

ПЕРЕЛІВЛЯЮТЬ АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ ЗАВЛЯКИ НОВИМ МЕТОДОМ ПЛАВАННЯ

ЛОНДОН, 31. серпня. — Успіхи Мисс Едерле, Миссис Горзон і Веррет викликали велике заінтересування в спортивних кругах, які приписують ті успіхи новим методам плавання, які переважають в Америці.

Найбільше вражіння викликав успіх Німця Ернеста Фірокоттера, не тільки завдя його рекорду, як завдя того, що думують, що він готов на сльозучий рік побити свій власний рекорд та перелити канал за одним разом в одну і другу сторону. Мисс Едерле каже, що не вірить в такий успіх.

Всєх такім капітан Вебб, який перелів канал томо 50 літ в 21 годинах і 45 минут, стоїть на перелі всьх, бо він перелів простір з Кале до Дювер.

КЛОПІТ З АМЕРИКАНСЬКИМИ ЗАСТЕРЕЖЕННЯМИ

ЖЕНЕВА, 31. серпня. — Чим далі, тим гірше представляється справа прийняття тих застережень, які поробив американський сенат на слухай приступання Америки до Міжнародного Суду. Навіть самі Американці глядять на ту справу дуже неспійствично. Загально думують, що ця справа не буде тепер вирішена, а буде відложена. Колиб прийнято застереження, Америка мала би спеціальний привилегі і більшу частку як половина других членів. Рада Ліги Націй мала би прийняти ті застереження одностайно, бо цього вимагає регуляції Ліги. А се знова неможливо до оглядженя. Дехто не тратьте одне надії, що американський сенат змжжне і змінити застереження.

ПЛЯНУЮТЬ АСТРОНОМІЧНУ ОБСЕРВАТОРІЮ НА МОНТ БЛАНК

ЖЕНЕВА, 31. серпня. — Великий індійський богач М. Діна, який має американську жінку, ринувся за намровою своєю приятель, французького герцога М. Валлота, побудувати астрономічну обсерваторію на горі Монт Бланк, біля Женеви, яка буде коштовати приблизно 1,250,000 фунтів стерлінгів.

Матеріал до будови будуть скидати з аеропланів, щоби укештити будову на так далекий асочині. Дорогу на гору гору 400 жовнірів, які мало до диспозитції французького правительства. Обсерваторія буде побудована на височині 15,781 фтіл. Аероплани можна перевозити машини о вазі 1000 кил.

СТАЄ ЗНОВА ВАГАБУНДОЮ

ЛОНДОН, 31. серпня. — Гамільтон Фіф, редактор впливової робітничої льондонської газети «Ді Лондон Геральд», сквітнувся свій джаб і, не дивлячися на добру платню, заявив, що вертає назад до вагабундаста.

Фіф обіцяв передше цілий світ і перебував довгі літа в різних краях. Тепер він хоче пізнати добре Австралію і Америку.

Коло його спитали про будучність англійської політики, то він заявив, що за яких 20 літ буде лишень дві англійські партії: одна, в якій склади будуть входити члени Лейбор-Партії і Ліберали, а друга буде складатися з комуністів.

В ПОЛІТІ КРІЗА ЗА КРІЗОЮ

ВАРШАВА, 31. серпня. — Загальне занепокоєння викликає великий застій в хліборобстві, яке є головною опорою польської держави, а ще більше польського скарбу. Кажуть, що промислові і банки добре заробляють, але хлібороби бідують. Більше і міське населення, бо мнимо жиння і нового хліба, ціни на хліб пішли в трое в гору.

Негодявине панує рівнож що до платеня, бо приміром Пласудські дстает місячно о \$200 більше, як премієр Баргфельд.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЯК ЗАРОБИТИ СТРАЙКОВАТИ

ЛОНДОН, 31. серпня. — Перший день нарад платити послі, який був присвячений справі повагодження вуглевого страйку, пройшов без всяких результатів.

Мек Доналд критичував дуже остро правительство, яке назвав зловільним субкомітетом вуглевих баронів. З рамени правительства не повзати нічого кроку. Міністер скарбу Черчя заявив, що уряд знає тільки те, що вже більше не дасть ніяких допомог. Супроти цього відложеної наради до пятниці.

ПРИВЕРТАЮТЬ ПЕРЕДВЕРНОМУ ВАРТІСТУ ЛІРИ

РІМ, 31. серпня. — Кабінет міністрів затвердив всі міри, які пропонує міністер фінансів Воллі в ліри піддержання ліри і привертіння її до попередньої вартости. Позичка Морганна буде майже в цілості віддана до диспозитції Банку Італії, щоби зрівноважити паперові гроші з золотою резервою.

ПОЛКОВНИК ГАРТНЕЙ ПОПІРАЄ КАПІТАНА БЕРРИ

НЮ ЙОРК, 30. серпня. — Контроверза, яка вивухла з приводу того, що капітан Берри домагається учинитися в лєтї капітаном Фонка з Нью Йорку до Парижа, ще не покінчена. Містопредсідатель Аргонатія, які фінансували аероплан і штур подорож, полковник Гартней, заявив, що коли в подорож вийбереться три особи, то нею третю особю буде капітан Берри, а Фонк каже, що нею буде механік від радіо. Полковник Гартней каже, що Берри є акціонером Аргонатія та що йому, приобіщано участь в лєтї.

КІНЕЦЬ ГАРЕМІВ

До дня 1. вересня, 1926, муніципальний Турок зайвний, которі зі своїх жінок вибирає собі як правну жінку. Всі інші перестають бути жінками. Оповіщення такого закону викликало в Туреччині масу убитих, бо жинки не багато перебарюють у спосібх. Цікаве, що гаремі мали вже тільки великі богачі, або турецькі селяне, котрі в той спосіб набували дешевших робучих рук до господарства.

ШТУЧНИЙ ДОШ

В якій мєлорітній ріці доходить Німці до шораз кращих результатів. Останнім засобом в цій акції є штучне скроплення грунтіть машинами. Пробі і заходи біля усовершення цієї штуки вже привідні підприємачів вивести великі літаки. Тепер зареєструвалися чим дотринадцять аеропланів на пропозицію правительства ухвалив на поширення в різних господарствах штучного дошу 400,000 золотих марок кредиту. Дотепершні проби зі штучним скропленням дали прегарні висоди. Врожай жини, пшав, овочів, а навіть жита зріс на 50-200 процентів.

БЕРЛІН ПОВЕРНУ ДО ДОМУ

НЮ ЙОРК, 30. серпня. — Цікаві репортери хочуть докопаче довідатися дещо про жинте Берліна і його жинки, бувшої Еллен Меккей, дочка мільонера і одного з найбільш впливових людей в Америці. Особливо їх цікавить, чи Берлін переїде на католицизм і чи вони будуть брати шлюб в церкві, щоби погодитися з батьком, який є ревним католиком і не дав згоди на це поодуже. Ходять слухи, що прокорують ті парі вже недовге щасливе співжиття. Думують, що вони незабаром розійдуться.

КОПАНИЯ МЯЧІ РЕЛІГІЯ

Гояландський антрополог Девлірн мав незалежно відчит в Йогансбургу про свої вражіння з пішої мандрівки від Марокка до Капштадту, в якій привидявся праці місійній стації, що навертають дикунів на християнство. Найбільше вражало його те, що туземці зовсім не розуміють різниці між чиненнями християнських сектами, і для них байдуже, чи приймають католицизм, чи протестантизм. В одному селі, у країні Нісса, він бачив сцену, яка була жиним прикладом релігійного світотяду нехобіти. Він був присутній при партії копаного мяча між католицькими і протестантськими граччми. Коли католики виграли, сотки Ніссівців звернулися до католицького містонаря зі заявою, що тепер переходять на католицьку віру.

КАЖЕ, ЩО ФРАНЦІЯ МОЖЕ ПЛАТИТИ

НЮ ЙОРК, 30. серпня. — Повернувшись з Європи банкир Павло Бервальд каже, що Франція забирала від чужинців стільки гроша, що може легко сльазувати довги. В літніх місяцях чужинці лишають в Франції найменше 1,000,000 ф. стерлінгів денно. Він не вірить, мноби тепер можна полагати успішно справу уневажненя довгів. Це може наступити доперва за яких 10 літ.

ПРИСУД ЗА ШПОНАКУ В КОРИСТЬ ПОЛЬЩІ

Агенція телеграфічна Експертовидомце з Київа, що в Коростені покінчився процес проти 13-ти католицьких священників, обвинувачених за державну зраду і шпонажу в користь Польщі. Головного обвинуваченого кс. Гжівніського маршотратник. Суд визнаючи засудили на смерть, а дванадцять ксвондів на кару кількालитньої тяжкої вивані.

ЖІНОЧІ ПРАВА ЗРОСТАЮТЬ

Один з найбільш впливових мадлярських магнатів гр. Франц Естергазі звернувся до судді Естергазі доносить проханням, щоби йому назначили куратором, щоби він веде надто ризиковані діла та живе надто дорого, як нуванченко. кс. Гжівніського маршотратник. Суд визнаючи засудили на смерть, а дванадцять ксвондів на кару кількालитньої тяжкої вивані.

СВІТОВА ХРОНІКА

Індійський магараджа з енергійним привіщенням Нісан Гаїдарбад, відповів англійському урядові, що не гадає в своїй провінції призначувати Англіїтих як урядовців і що його штуртиша господарка (хабаричинство) є його приватною справою. — Редакторови китайського деніка зі страшною назвою Шінгуйюнгто відрубали голову за статтю звернену проти губернатора Шантунгу. — У Німеччині та Австрії в останнім часі 36 акторів скінчили самогубство по причині неадекватної праці. — Недалеко пристані в Данцігу упав у море великанський метеор. — У Рїаї згоріло внаслідок вибуху 4 мільйон пудової сиринки, готових до вивезення. — Університетська бібліотека в Геттінгені купила за 5000 марок рукопис славної поеми Бюргера «Леонора».

Молода французька артистка Сіна звяжила відорати у пєсі «Que vadis» у великій церкві «Лізію на хребті біка»; між подраженніи деревляними списами скінув артистку зі себе і поранив її.

РЕВОЛЮЦІОННА ПІЛКА

«Сібірський Огоньок» совітський часопис, що виходить в Омську, подав опис пілки, яка находитися в революційному музеєві в Новоросійську. Це значайна пілка, яких уживають теєлі, покрита кровавою рюкою і з написом: «Я, товариш Волков, жертвую цю пілку, якою я переізвав кодчаківських білогвардійців, Мілеєва і Петрова. Посвідчую одержання 5 рублів від товариша Зазуріна на купно нової пілки». Автентичність цього документу заагелізована через товариша Дадіна, предсідника місцевого революційного виконавчого комітету, який потверждає, що загадані «буржуї» дійсно переізвано на куєні.

ШКІДЛИВИ МУДУРИ

У Луцьку в 24 полку заездувало 120 жовнірів, які одержали нові мундтури. Або фарба мундтури є отруйна, або порожє йитряна пішла вже так далеко, або попросту жовніри заведували на сам вид нових мундтури.

РОЗВІД ЗІНОВЕВОІ

Жінка Зіновева Ліліна подала до доітборного листу, в котрім повідомляє, що розійшлася з чоловіком за причини різниці у поглядах на партійну тактику і завдання комуністичного діячя.

Користайтеся в нагоді! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС

„СВОБОДА“ (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914, under the Act of March 6, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.			
One year	\$ 7.00	На рік	\$ 7.00
Six months	3.75	На пів року	3.75
Three months	2.00	На три місяці	2.00
Foreign and Jersey City Rates:			
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	5.00	На пів року	5.00
Three months	2.75	На три місяці	2.75

За кождо зміну адрес платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи“: 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союз: 1838 Montgomery.
3 Канади надсилає вислати гроші лише на т. ра. Foreign Money Order.
Адрес: „СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КРИК РОЗПУКИ О ПОМІЧ З ПОЛІЦІ

Перед кількома днями, на однім візю, що відбулося в Парижі в селі „Варгам“ при участі кількох тисяч Французів та Польців — запівня я основання Лїги охорони жертв білого терору в Польщі.

Того року товариства, що відносяться однак лиш до бакальницьких країв — існують не лиш в Парижі, але і в Лондоні, Женеві та в Відні.

То, що тепер діється в Польщі змушує нас до zorganizowania такого товариства, которе би представлялося яко злука людських сумління і публичний протест проти звірств, які не від сьогодні в Польщі діються.

Та Проща представляла перед світовою війною жалісний і трагічний образ порабощеного народу, которий від послідного поділу Польщі в 1795 р. терпів під ногами трех іще країв: російського, німецького та австрійського (Тут автор помиляється: в Австрії Польки не то що не терпіли, але ще в Україні так утискали. Перекладчик). Доперва по світовій війні стали Польки свободним народом.

Та помімо того народ польський є тепер може більше порабощений як за часів Романових, Гогенцоллернів та Габсбургів. Всі, що пізнали власне положення того народу, видають оклики перестраха та кричать на являрі!

У Польщі тепер приниженіся, мучиться та нищить так сясяя і робітники, які і національні та релігійні меншости та люди з інтелігенції, которі не є підданцями теперішньої державної влади.

Є це передовим край політичних арештованих. Від цвітня 1925 р. до лютого 1926 р. увязнено 11,000 осіб, що дано знову підставу до 381 процесів. Безпосередно перед святом 1-го ама зарештовано 3,000 осіб. Колий фактично в польських тюрмах мучиться 32,000 вязнів, которі там досудово живиме гинуть — то урядово заподане число досягає задеван 1476.

Однакож те число подане польським урядом лише для омані і є безлічним фальшом, так як він не зачисляє до політичних вязнів тих осіб, которі увязнено за мниму голову зраду.

Надто урядовий виказ подає лиш до 400 тюрм, хотий в дійсності є 341 тюрмою.

Впрочім самих комуністів сидить до вязнів більше як 5,000.

Слідца ввизняні в Польщі так дового трета, що, як посол світовий Зомерштайн** ствердив, що найменше 75 зі 100 увязнених сидить найменше по два роки у слідній тюрмі, то є без всякого виroku.

У тюрмах пладають увязненим страшним тортурам (мучка), а то в тій цілі, щоб на увязнених вимусити признанне до мнимих заговорів та інших злочинів і в той спосіб ліди партій очорнити, а змагаючи до свободи представити яко каридостойні злочини.

Польські тюрми — це власне гроби і склади людських костей. Звіт польського посла Тургута (з „Визволення“) є доложеном, переведеним в наслідок протесту культурної західної Європи в 1924 році — був предметом соймової дискусії та вивис на світ шідий ряд фактів та цілу варварську систему нечуживих звірств! Між иншим — накололи після усталених принципів має кождий вправ право на 20 кубічних метрів простору — то в дійсності є увязнені в одних котрих тюрмах так зіпкани до кунли, що кождоу з них не більше як 1.8 до 2 кубічних метрів воздуха позостає до дихання!

Нечестота в келїях та вогрість, що теце по стїнах є такі, що на примір в одній тюрмі,

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

МОЯ МОЛИТВА.

Отче наш, яке є на небесах, ти бачиш долю-недолю всіх. Бачиш, як сито одні жомуть, а до иніх другі жомуть.

Фарисей Ти бачиш тих, которі твоїх святих висте не шлюють? Хоч і гагають, бо во їм Твоє воно радить.

Бо у законі Твоє стоїть Святой Любви Твій закон. Любови? О, Боже, цей не любов, з нас ювцем точать нашу кров.

Кажуть нам шні в явро плати Каті і такі шні ренегати. І гірші варвар, гірші звірок, не відкажуть наших мук.

Боже могучий, Боже святий, Не дай, щоб довше ворог наш, Моїм той звір злоді, кров наш шні, Святої нашій бжестичі.

Ми шлемо мольби від віків, Нападши славних козаки, Шакали в серших наших мєста. За правду, за народ, за його честь.

Во іскушеніє нас не вели, Додати нам сили в розбуди, Засідати серця в борючі, На віки владчи будем Тобі.

Василь Пухта з Еріксборга, П.

О ШО НАМ, СОЗОВОЦЯМ, ХОДИТЬ.

Наша ціль, як каже параграф 5 статута нашої організації, є та, щоб цести моральну і матеріальну поміч нещасним і калічним членам і їх родинам, щобши ширити просвіту між членами і старатися о їх моральними і духовній доброду. Цего мають придержуватися члени і редактори органу нашої організації.

Та сталося, що органи „Провиділи“ з редактором Назаруком почав в позначаючий спосіб глумувати собі з самої назви „Україна“, та напав отверто на усія української культури. І Франка. Цим кинув др. Назарук штилет в серце України. Ворог хитрий, бе гудя, де найгірше болять, де рана довшо не гоїться. Батїй не йшов нищити незначного міста України, але пішов прямо на Київ і знищив Україну. Так зробив і Назарук. Пішов проти наших генів, а діав проти Союзу і „Свободи“.

Шоха на це редактор органу „Свободи“? Зрозуміло, що вони не могли хвалити, ані писати пеаїри на адресу др. Назаруба, але виступили як наказує ім національна честь та народна гідність і які наказують ім обовязки супроти організації, припоручені ім 16-ю конвенцією в Рацештер. Які доволитий член та бувший головний урядник Союзу, складаю як найсердечнійшу подяку Редактору дорогої мій „Свободи“ за так чесну оборону нашої організації і нашого національного генів І. Франка.

А знова

Тим же, хто вилу Варягу забув, Тим же, хто не сном, а ворогом був — Всім тим, хто спить, коли має боротьбу. Сором і гамба...

Моги нах, що 30-тисячна рідня, не могли никак поступити і мусили реугувати на всякого роду плазувину, що надили на себе маю спосібности. Ми мусили стати в обороні Франка, бо так наказує нам національна гідність, бо в протівний раз ми не були народом, але отарою рабів, який леда дурені може наплотати в лице і повернути нас, в який бік йому угодно.

Ми зробили саме, а колиб ми цього не були зробили, то булаб горя народнього переливчаття через верш... Колиб у державній країні повозав собі державні в такій спосіб кинти а якогось героя-двоїца нації, який робить Назарук з нашим Франком, то такого шидника зважовали-горящихих прав і звиняли з краю, а в нас це є люде, що хвалять.

побивав церкву, а попів небеса хвадив радикалі, тепер радикалізм бе, а хвалять церкву. Виходить, що хто більше злоді, того правда. Платили радикалі, був в зїня, а тепер платять церкву, він спиває акафисти. А колиб так болшевичі показали золотого рубля, він тамтуді починикує. Та це його діло. Хай робить з собою, що йому угодно. Та не вільно йому поминати святощі національним, не вільно лїти страждати для народу і лишити національній скраб народів.

Назарук пише в часописі „Америка“ що „Свобода“ розбиває нашу церкву та напала на священника. У. Н. С. цинить священників, які вони за слугують на пошану. Ми, які члени, ніколи не забудемо о Грушчу, которий був першим редактором „Свободи“, которий на такочо возив „Свободу“ до друку, которий був тим піонером, що положиш півдальні літ теперішню „Свободу“. Це їм для нас буде шина і незабуте. І в теперішніх ряхах живучих членів маємо священників патріотів, як о. Левцицький, о. Сполицкевич і другі. Такіх священників, що не дуть разом з народом, що шукають для народа нагайки Скопадовського, що бачуть у народі тільки зло та терен до визску, що є самі рабами і в рабстві і темноті наш наїр держати хочуть.

Василь Гасій з Трентон, Н. Дж.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ОКУПАНТИ

В який спосіб відносяться тепер Чехи до українського народу, можна пізнати найкраще з такого факту:

Недавно тому відбувся в Празі великий соціалський зївдиг. Такі зївдиги були вгєда у Чехії великою національною маніфєстацією, яку вони умово вживали ше й до маніфєстаций свого славнолюбства. Так було до світовї війни, коли Чехи були ще поневолені. Тоді то зверталися вони з нагоди таких маніфєстаций з запрошеннями і до України і радо вїтали їх як „братній повенелійнїм славянській наїр“. А Українці знова брали раду громаду участь у всіх тих народній святках та запрошували Чехи і з свого боку рівнож до участі в наших зївдигах і святках. Між иншим була делегация чеських соколиків і на тім пролягалим нашим зївдиг в 1914 році, коли то впади стріли в Сараєві, які викликали світову війну. Так виглядали чесько-українські взаємини до війни.

Та тепер, коли Чехи діпняли державної незалежності, коли стали вільним народом, забули в дуже коротку миса на своє недавнє поневоленіє, а лиуть носа не гірше від найбільш обскурих Імперіалістів. Бо ото на послідній соціалський зївдиг не запросили нас ще поневоленіх народів, які Українці і Хорватїє, а тільки позাপрошували народи державні. Забули дуже скоро за своє власне поневоленіє, за славянський дружбу і неладну спільну боротьбу за визволеніє. Тому поступили супроти своїх недавніх друзів шлюком по хамськи, як пристало на державного державника.

Поступованіє супроти України ше характеристичне й з того боку, що коли Польки, які ревні католики, відмовилися від участі в соціалський чеській зївдиг за того, що Чехи святкували зародні пам'яті Івана Гуса, звернувся чеський конгрес з запрошеннями до українського „Союзна“ у Львові і провиз взяти участь у святї. Шлюком зрозуміло, що наш „Союз“ відмовився від участі та, дачи чеському конзуляру відмовку відпалав, заявив, що Чехи поступили як звичайні політичні крамряі.

Так ото поступують супроти нас чеські соколи, які весь час перелени на тему славянської згоди і любови. Так поступили вони і супроти Хорватїє, які мають 100,000 zorganizованих соколиків, а яких згинували тільки тому, що вони не є державним народом.

Колїж в той спосіб поступають супроти нас чеські соколи, то чого доброго можна надїятися по чеським уряді. Його політика русівна нас довела вже до того, що наші люде покидали Підкарпатську Русь, свою рідну землю і вїткали на Радянську Україну. А коли їх страшать, що на Радянській Україні недобре, то нещасні емігранти заявляють, що вже гірше, як на Підкарпатській Русі, ні нїгде не буде. На Підкарпатській Русі стає отаро нашому народові більш важко жити, як це було за часів Мадярщини. Попри чехізацію, яка заступає шлюком гідно мадьяризацію, маємо тепер ше насильну чеську колонізацію.

Американські підкарпатські Українці заважали на тім, що Підкарпатська Русь опинилася під Чехословацїєю, бо наїр на рідній землі заявився був через своїх владствних представників за прилученієм Підкарпатської Русі до Західно-Української Республіки. Плесбїцит американських підкарпатських Українців рїшише отаро по долю Підкарпатської Русі. Іх акт дістав міжнародну санкцію, а і голос набрав міжнародного значіння. Це є тепер великий адут у рукаб американських підкарпатських Українців. Той адут повинні вони використати на міжнародній полі, щоб звернути очі шлого світа на ті безправств, яких допущаються Чехи на тій землі, яку вони їм з ласки і доброй волї віддали в депозит, а яка мала дістати широкую автономію. Підкарпатські Українці повинні негаїно взытис до широкї акції і засипати Лігу Націй протестами проти чеського уряду, який не додержав міжнародних зобовязань. Тут в Америці живуть ті ділячі, які переводили пертрактатїє в справі Підкарпатської Русі з президентом Чехословацїї Масариковим. Тут живе головний лїдер Жаркович, який був в своїй часі губернатором Підкарпатської Русі. І на їх совісти лежить головню той обовязок української широкї оборонної акції. А що церква вїдріє в підкарпатських Українців велику ролю, повинна і вона до цієї акції прилучитис. Правда, що не велику налію може покладати на змадьяризованіє підкарпатське духовенство, але все таки може можна використати їх ненависть до Чехії і хоч в тім одній знаїти в них якусь опору. А до того Підкарпатські Українці мають свою епископа, якого чейше не може бути байдужою грізла своїх братїє. І він повинен забрати слово, самому запротестувати і заргити других до протесту. А Чехи дуже владні на міжнародну опінію і будуть числитися з тим протестом.

Для нас Підкарпатська Русь є тільки одною частинкою великої української території. Іх боал і їх радості є шлюком зрозуміло нашим болями і нашою радостю. Тому всяку акцію, звернену проти чеських окупантів, а ведену нашими братими з Підкарпаття, попремо зі всі сили.

ЧЕСНА ПРЕСА — ЦЕ СУМЛІННЯ І МОЗОК НАЩІ; ЦЕ СОНЦЕ, ЩО ОСВІТЛЮЄ ГРОМАДЯНАМ ДОРОГУ ПРИВАТНОГО, ГРОМАДСЬКОГО І ДЕРЖАВНОГО ЖИТТЯ.

* У сє славній французській писемності.
** Не Зомерштайн (І) Братів Наддніпрянськїх Гетьманопольського К. Тр.

„Діло“

